

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leta 25 K., za pol leta 13 K., za četr leta 6 K. 50 h., za eden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K., za pol leta 12 K., za četr leta 6 K., za eden mesec 2 K. Kdor budi sam ponj, plača za vse leta 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za eden mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko red, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira — Za oznanila se plačuje od petrostopne petit-vrste po 12 h. če se oznanilo enkrat tisk, po 10 h. če se dvakrat, in po 8 h. če se trikrat ali večkrat tisk. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopis se ne vrčajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knaflovih ulicah št. 6, in sicer uredništvo v 1. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovno pošljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Šusteršičev roman.

Z Dunaja, 3. novembra.

Gospoda Juraj Biankinij in dr. Ivan Šusteršič sta te dni presenetila slovensko javnost z razkritjem, da obstoji med Mladočhi in med tako imenovanim »lepim klubom« doslej tajen dogovor glede obstrukcije v državnem zboru. Po tem dogovoru je taktika čeških poslancev postala odvisna od »Slovenske zvezze« in nemorejo Čehi ničesar storiti glede obstrukcije, če tega nista odobrili gg. Juraj Biankinij in dr. Ivan Šusteršič. Ako skleneta gospoda Juraj Biankinij in dr. Ivan Šusteršič, da morajo Čehi nadaljevati obstrukcijo, potem se morajo Čehi vdati in radi ali neradi obstrukcijo nadaljevati. Tako sta vse javnosti razodela gospoda Juraj Biankinij in dr. Ivan Šusteršič, prvi v zadnjem »Narodnem Listu«, drugi v »Slovencu«.

Gotovo je, da bi bilo lepo in dobro, če bi se dosegla med raznimi strankami tako tesna zveza, da bi morale vse in vedno solidarno postopati, ne le glede posameznih vprašanj, nego tudi glede taktike. Ali tako daleč še nismo in mnogo bo minulo še časa, predno se približamo takoj idealnim razmeram.

Kar se tiče razkritja gospodov Juraja Biankinija in dr. Ivana Šusteršiča, je treba pribiti, da trde Čehi ravno nasprotje tega, kar trdita omenjena poslanca v »Narodnem Listu« in »Slovencu«.

Čehi pravijo, da je Biankinijeva in Šusteršičeva trditev popolnoma izmišljena, in sicer z namenom prisiliti češke poslance, da bi nadaljevali obstrukcijo. Dogovor, da bi Čehi ne smeli odnehati od obstrukcije, ako tega ne dovoli »lepi klub«, ni bil nikdar sklenjen. »Lepe klub« je objavil, podpirati mladočško obstrukcijo, ali Čehi imajo pravico, da opuste obstrukcijo, kadar bi jim to kazalo, in ne da bi bili pri tem količkaj odvisni

od gospoda Juraja Biankinija in dr. Ivana Šusteršiča.

Imel sem priliko govoriti o tej stvari z jako uplivnim in natančno poučenim politikom. Rekel mi je, da po njegovem mnenju je dr. Šusteršič pograbil Biankinijev članek, ki je izšel v »Narod. Listu« in sprožil akeijo, da bi Dalmatince in Čehi uvel za svoje strankarske namene. Kaže se namreč, da utegnejo Čehi vendarle opustiti obstrukcijo in se omestiti na stvarno pozicijo proti vladi. To pa dr. Šusteršiču ni všeč. Pridružil se je češki obstrukciji sploh samo zato, da bi napeljal vodo na svoj kranjski mlin. Zdaj se boji, da se izjavlje vsi njegovi načrti, in da mu pride pričakovani profit, če nebojjo Čehi z obstrukcijo. In zato jih skuša prisiliti, da bi nadaljevali obstrukcijo. Biankinij bi se rad otrezel barona Handla, dr. Šusteršič bi se rad iznebil barona Heina — to je vse skrivnost nujnih razlage dogovorov med Mladočhi in »lepim klubom« Biankinij in Šusteršič vesta, da bi izgubila za ta svoj namen najhujše orožje, če bi Čehi opustili obstrukcijo, in zato poskušata svojo sredo z opisanim manevrom.

Sicer pa Vam moram sporočiti, da se oglasti proti Šusteršičevemu romanu član »lepega klub«, namreč poslanec Vučović.

Vojna na Daljnem Vztoiku.

Ruska uradna poročila.

General Saharov je poslal generalnemu štabu to-le poročilo: V pondeljek 31. oktobra je sovražnik obstrelioval s holmov pri Kvotkaju vas Sandanci, ne da bi nam povzročil kakne škode. Ogenj naših baterij je uničil en sovražni top in prisilil močvo, da je pobegnilo. Sovražnik je ves dan bombardiral vas Šahepu, a nam ni mogel prav nič škodovati. V torek 1. t. m. je sovražnik ob zori jel streljati na naše pozicije in je skušal prodreti proticašemu centru aje

bil vsled energičnega odpora naših predstrelj se umakniti.

V jutro istega dne so Japonci skušali svoje baterije postirati nasproti Putilovi gori, toda ogenj naše artiljerije jih je primoral, da so se jadrno s topovi umaknili na prvotne svoje pozicije. Čez dan je sovražnik semterja bombardiral imenovanogoro s šrapneli. Na našem skrajnem levem krilu smo opasili, kakor da bi nameravali Japonci prijeti z ofenzivo. Na desnem krilu so Japonci zopet zasedli vas Sandkepa.

General Kuropatkin pa brzojavlja z dne 3 t. m.: V noči na 1. t. m. so se naši loveci prostovoljci neopazeno približali sovražnim okopom, so napadli Japonce, ki so gradili nasipe, jih pognali v beg in razdelili vse okope. V naslednji noči so se loveci odpravili na rekognosciranje proti sovražnim predstreljam. Nočne operacije naših lovcev so opetovano alarmirale sovražne voje. Japonci obstreljujejo naše pozicije skoro neprestano. V ti noči nisem dobil nobenega poročila o kakih spopadib; opazili smo pa, da se sovražna armada polagoma pomici z vzhoda proti zapadu.

Na mandžurskem bojišču.

Reuterjev urad poroča preko Tokija iz japonskega glavnega taborišča: V nedeljo 30. oktobra je jela neka sovražna kolona predirati od Likventuna, Hausantaja in s severa proti levemu krilu naše leve armade.

Vnel se je ljut boj in ruski oddelek, obstoječ iz enega polka pehot, treh eskadronov konjenice in ene baterije, se je moral umakniti. Naš voj je imel samo neznatne izgube, dočim so bile sovražnikove izgube precej velike. 50 mož je izgubilo svoje konje. Sovražna konjenica se je v neredu umaknila na vse strani in je pustila 13 mrtvecev na bojišču. V noči na 30. oktobra je naša leva armada osvojila neko vas, 500 metrov severozapadno od Cenglienpana, in jo požgala.

Ruska brzjavna agentura poroča iz Mukdena: Od portarturške armade so poslali dve diviziji maršalu Ojami na pomoč. Dve novi diviziji pa ste se pravkar vrkrali v Nagasaki na ladje, da odplijete pred Port Artur. Veliki knez Boris Vladimirovič se to dne zopet vrne na bojišče. — Poročevalc »Birževih Vjezdov« javlja iz Mukdena: V noči z dne 2. t. m. na 3. t. m. je bilo na naših izpostavljenih pozicijah vse mirno. Vendar pa so tako Rusi, kakor tudi Japonci zelo oprezni. Naši okopi so od sovražnika oddaljeni samo še 800 korakov. Vojaki trpe že mnogo valedmrza.

»Lokalanzeigerju« se brzjavlja iz Petrograda, da bo ruska armada v Mandžuriji koncem tega meseča šteila 400 000 mož. To število bo dostovalo, da bo Kuropatkin pričel s splošno ofenzivo, ker bodo Japoneci v cellem jedva imeli 305 do 308 000 mož.

Iz taborišča generala Oka je došla ta-le vest: Pozicije obeh armad se niso nikjer znatno spremenile. V nedeljo so russki pehotni oddelki in praporci donskih kozakov napadli japonsko konjenico ob reki Hun na našem skrajnem levem krilu, a so bili odbiti. Na bojišču so pustili 20 mrtvecev.

Boj za Port Artur.

Prorokovanje, da 3. t. m. na vsak način pade Port Artur v japonske roke, se ni izpolnilo! Trdnjava še vedno krepko stoji in kljubuje s skoro nadčloveško silo najljutejšim navalom. In kdo vč, ali ji včude kdaj klone odporne sile, da bi se onemogla vdala Japancem? Kdo bi mogel vedeti, ako niso bile hektombe človeških žrtev, ki so jih Japonce darovali smrti in poginu, da osvojijo Port Artur, zamar, ako ni zastonj izkravavelo tisoč in tisoč hrabrih bojevnikov na bojišču, ne da bi se dosegel oni smoter, za katerega so se ti junski žrtvovali in prelii svojo srčno kri?

Po poročilih iz Čua je sedarji japonski naval na Port Artur najljutejši, kar jih je bilo dosedaj. Grmenje topov se celo sliši v Ču, kamor je dospelo mnogo Japoncev, ki so bili preje naseljeni v Port Arturu, a so bili ob začetku vojne izgnani, ki sedaj misijo, da je prišel zopet čas, da se bodo lahko vrnili v Port Artur Naval na trdnjava še traj se dem dni. Japonci prodrijo od okopa do okopa brez večjih izgub. — Blokadno brodovje pred Port Arturjem se je znatno pomnožilo. Torpedovke so neprestano na straži, da ne more noben parnik in nobena džunka iz Port Arturja ali Dačnega, ki bi dobesna kako vest. O izidu splošnega naskoka se torej ne more vedeti ničesar pozitivnega. En opa je gotovo, da si Japoneci niso izvojevali tistih uspehov, katerih so se na dejali, ker bi bili sicer silno zgovorni, aki bi bili dosegli le eden količkaj važen uspeh. Naglašati se tudi mora, da je bilo poročilo, kakor da bi bili Japoneci osvojili for Erlungšan, popolnoma izmišljeno!

O angleško-ruskem konfliktu.

Pogajanja o sestavi komisije glede hulskih afere še niso končana. Po angleškem nasvetu bi se naj v komisijo poklicali: Po en Anglež, Rus, Francoz in Amerikanec. Ti delegatje bi naj volili Nemca za predsednika.

»Matinc je izvedel, da se bo preiskava o hulski aferi vršila v Parizu in da bo ruski delegat admiral Kuzanokov. »Birževija Vjedomost« zatrjujejo, da poročilo admira Roždestvenskega popolnoma odverja resnici in da so vesti, kakor da bi bilo rusko brodovje streljalo na svoje torpedovke, od kraja do konca izmišljene.

Deželní zbori.

Gradec, 3. novembra. V začetku seje je namestnik odgovarjal na razne interpelacije, med drugimi

LISTEK.

Izprehodi po Parizu.

Piše dr. Ivan Prijatelj.

V Parizu, 28. oktobra 1904.

(Dalje.)

Francoške revolucije imajo tisoč vzrokov, a vse konkretna dejanja in nihanja revolucionarjev na ulici imajo svoj neposredni vir v psihologiji mase, ki ji ni nihče bolj dostopen ko Francoz. Tu more en klic, ena sama silna gesta povzročiti, da eksplodira vsa masa. Naj je tudi en duh manj, drugi bolj razburjen, to ne igra tukaj nobene vloge, to ne odločuje. Odločuje klic, silna gesta in erupcija je gotova in vseobča. Na posledicah vseh raznih francoških revolucij se najbolje vidi, da jih ni najbolj porajala dozorela, končna želja po novi socialni in intelektualni ureditvi, ki je tako narastla, da je prekipa stare ozke forme in se zlila v nove. O veliki revoluciji so Francozi sami še zdavnaj govorili, da ni izpremenila drugega nego vladarje. A francoškega duha? v koliko

ga je reformiralo in okreplilo eno celo stoletje revolucij? Tako, da vi dimo še dandanes vsak dan, kako na Francoskem najinteligenterji duhovi kar čez noč postajajo reakcijonari. Ako bi se bilo vprašalo na konec stoletja, kdo so pisatelji, ki so v preteklem veku duševno najbolj revolucionarili evropsko družbo, bi vse francoški pisatelji ne smeli stopti na stran enega samega Ibsena. Tam kjer se lahko revolucionira, se revolucionira za hip, ne iz dolgih muk dolge preteklosti za trajno sredo daljne bodočnosti, ampak baš iz hipa za hip. Občutljivo površje je vzdrgalo, gladina je vzbibana, a globina je ostala nedotaknjena, neprebrzdana, neprenovljena.

V začetku je zbiranje faktov, vtiskov s pomočjo petarih čutov, potem sledi njih medsebojno primerjanje, urejevanje in grupiranje v zavesti, končno se izreka sodba: iz vse pisane mnogokratnosti faktov se dviga njih sinteza, povsem nova, abstraktna tvorba človeškega duha, ono idealno dete, ki ga je spočela človeška zavest v zvezi z vnanjem svetom. To je zgodovina, takoreč naravoslovje

človeškega duha v posamezniku kazkor v celi človeštvo, splošen fakt, v katerem se ne razloči človek od človeka in narod od naroda. Razloži pa se eden kakor drugi po krajših ali daljših postajah tega potoa, po različno dolgih dobah te zgodovine svojega duha, nahajajočih razlego svojo samo v tem, kako je zložen duh dotičnega človeka ali naroda v svojih zmožnostih, sposobnostih in nagnjenjih.

In tu se vidi, da ima francoški duh, ki je s sto in sto nitkami zvezan z empirično zunanjostjo, posebno nagnjenje in zmožnost za zbiranje faktov, dokumentov. In potem gre po navadi samo še do njih medsebojnega primerjanja, urejevanja in grupiranja. Tu je njegova najdaljša postaja, največja, najbogatejša doba zgodovine njegovega duha. Na tem mestu je doma estetika, to se pravi slast, ki jo nahaja človek v harmonizaciji doveznih pojavorov, dogodkov in stvari, konkretno vzetih, ne abstractno. In Francoz je estet z vsem bistvom svojega duha. One blažene srede, ki jo ima visokokulturen človek od tega, da sme živeti vsaj ob praz-

nikh svoje duše med najčistejšimi liki, v thi, svetli družbi najvišjih form, v den heiteren Regionen, vo die reinen Formen wohnende, te ne pozna Roman, ki je zaljubljen v zemljo, naj že ta vriska v cvetju ali se potaplja v blatu.

Francoz je rojen naturalist in nikdar realist Enon ni isto kot drugo; zakaj v človeku ni samo empirična potreba realno dejstvo, ampak nič manj tudi ideološko načelo, ki ga sili in žene preko obdajajočih ga mnogoličnosti iskati vedno sluteno enotnost in preko nestalne hipnosti — večnost.

Konec XVIII. stoletja, takrat je francoški genij najzr ziteje dokumentiral svojo misel! In kakšna je bila ta misel? Enciklopedična, analitična dejstva, gradivo je znesel občedloveški misli skupaj, za kar je bil po svojih prirojenih zmožnostih tudi najbolj sposoben. In pa analiziral je vse dotedanje tvorbe misli in čuvstva. Vse te štrene in vozle, ki jih je bil človeški duh napredel in navozil pod pritiskom raznih hipnot, pod vdnim kotom apriorizmov in dogem, vse to je on kot ročen in

spreten pomočnik razmotsil in razsekal, pripravljajoč iz tega in drugega gradiva materijal občedloveškemu duhu, da ga s svojim vseprežigajočim pogledom vpepel ter vzkresi Njega — Feniksa človeškega duha, ki ga čaka vse človeštvo.

Francoška analitičnoenciklopedična misel pa ni zašla z osemnajstim stoletjem, ampak je še krepko živel v devetnajstem in stopila tudi v dvajseto. Ali ni Renan najstnejše zvezan z Volterjem in Diderotom? Njegov duh je žarek njihovega duha, toliko širši in jarkejši, ker je projiciran skozi malone celo stoletje posameznih duhov kakor skozi celo vrsto duševnih prizem. Njegov duh je izvršil ogromno delo, ki pa se da označiti samo z dvema besedama: vse razumeti. A to je samo posledica naloge: vse analizirati. Isti pojav je imel priliko videti svet, ko je novejši čas izdal parolo o popularizaciji znanstva. Tako se je našel Francoz Zola, ki je vse svoje bogate sile zastavil v ta namen. In zanimivo in za Franca značilno je, kako se je lotil svojega dela.

(Dalje prih)

na interpelacijo posl. dr. Schacherla zaradi premestitve okr. glavarstva v Gröbmingu in okr. sodišča v Irdingu v Stainach. Namestnik je obljubil, da se ustanovali v Ausseeu politični ekspositura. Odgovarja na interpelacijo posl. dr. Dečka v zadevi nekega kanala pod železnicu Celje-Velenje pri vasi Lava je namestnik odgovoril, da je dobil začrtalo železniškega ministrstva, da se pošlje ogledna komisija v najkrajšem času. Nadalje je odgovarjal na interpelacijo istega poslancev zaradi sstiranega pouka na nekaterih ljudskih šolah slovenjebistiškega okraja povodom obiranja Stigerjevega hmelja. Namestnik je priznal, da je deželni šolski svet dal otrokom prostovsled prošnje, ker se je bilo batiti, da se hmelj vsled slabega vremena pokvari. Deželni šolski svet je bil vedno pripravljen, podpirati kmetsko prebivalstvo v njegovih kmetijskih podjetjih. Res je bil vsled nujnosti tozadne prošnje okrajski šolski svet brzojavno pooblaščen, dovoliti dotočnim okrajem, da prekinejo pouk za en teden, pri tem se je pritegnil tudi en okraj, katerega otroci se niso bavili z obiranjem hmelja. Prositeljica je bila baje štajerska kmetijska družba, Stigerjevo ime se je brez vzroka (?) privleklo v zadevo. (In vendar so otroci obirali skoraj samo Stigerjev hmelj. Ejl!) — Posl. dr. Feyerer je odgovarjal na interpelacijo posl. barona Rokitanskega kaj je dognala preiskava o finančnem položaju mestne občine gradiške. Povedal je, da je imela mestna občina v svojih proračunih za leta 1900, 1901, 1902 in 1903 nepokritega primanjkljaja 1317.129 K 87 h. To pa zato, ker so se proračunale svote, o katerih se je moral že v naprej vedeti, da ne pridejo v mestno blagajno. Tako se je za let 1902 proračuno za pokritje: davek na tramvajske vozne liste 62500 K, davek na vino pa 57500 K, dasi mestna občina še postavnega dovojenja za pobiranje teh davkov ni imela. Posl. baron Rokitanšky je predlagal, naj se o tem odgovoru otvoriti v prihodnji seji debata, česar pa deželni glavar ni pričustil. Posl. dr. Ploj je izjavil, da se mu zdi odgovor na interpelacijo zelo mil in boječ ter ima jasen namen, razgrniti čez zadevo plašč krščanske ljubezni. Odgovor prikriva stvari, ki bi se ne smejo prikrivati. (Posl. Walz in grof Stürgkh sta začela kričati nad govornikom, tudi deželni glavar ga je prekinil) Predlagal je glasovanje po imenih. Predlog za otvoritev debate se je odklicnil s 34 glasovi proti 29 glasom. — Posl. Žičkar je utemeljeval predlog za podporo bednim kmetovalcem v občinah Žabukovje, Sevnica, Prešično in Prevorce. Predlog se je izročil fisančnemu odseku. Zaradi nesklepnosti se v zadnji seji ni mogel

dognati predlog naučnega odseka zaradi ustanovitve pripravnice na ptujski gimnaziji. Predlog, da se pripravnica ustanovi že v prihodnjem šolskem letu, je bil sprejet. Proti so glasovali Slovenci in nemški klerikalci. — Posl. Fürst je poročal o pobiranju deželne doklade na pivo. Doklada se zniža na deželi za 30 h, v mestu Gradcu pa se zviša za 30 h. — Potem se je razpravljalo o predlogih za podpore. — Proti koncu seje je i terpeliral posl. Reisel zaradi afere Hervay. Rekel je, da je ta drama pokazala velike nedostatke v politični upravi, pri justici in vodstvu matrik. Predlagal je, naj se deželnemu odboru naroči, da na ta zla opozori ministrstvo notranjih zadev, a matrike se naj duhovnikom odvzamejo.

Celovec, 3. novembra. Proti proračunu o deželnega zaklada sta govorila zelo strastno posl. Weiss in dr. Pupovac. Jezila sta se, ker ni njuna stranka zastopana v deželnih odsekih ter sta izjavila, da boda res ščuvata v pridigovala upor, ato se ne bo z njima prijazno postopalo. — Posl. dr. Waldner je govoril prepričevalno, kako politiku kuoči duhovnikom pozabijo izpolnovanje svojih dolžnosti ter vsled tega zakrivljajo za deželo tako usodno strankarstvo med prebivalstvom. Za vse to je odgovoren škof, ki to dopušča. Posl. Weiss je odgovarjal tako surovo, da bi se bila s posl. dr. Steinwenderjem skoraj zgrabilna, vsled česar je moral glavar sejo prekiniti. — Potem se je začela podrobna razprava o točki »nauke«. Posl. dr. Steinwender je govoril proti preobloženju okrajskih šolskih nadzornikov z administrativnimi posli, vsled česar se odtegnejo svoji pravi nalogi. Enorazrednice blizu večazrednic se naj opuste. — Posl. Grafenauer je govoril proti vladu, očemu zistemljenu ljudske šole, ki ji manjka krščanskoverska (?), narodna in patriotska (?) vzgoja. Nadalje se je pritoževal o pomanjkanju slovenskih učiteljev in o političnih napadih učiteljstva na njegovo osebo. Zahteval je zopet, da se šolski obisk zniža od 8 na 6 let. Odgovarjal mu je deželni šolski nadzornik Palla ter izjavil, da bi bil tudi on za 6letno šolo, ako bi odpadli prvi dve leti, da bi otrok začel še z osmim letom hoditi v šolo. — Proračun deželnega fonda s primanjkljajem 3312760 K je bil sprejet. V pokritje primanjkljaja so se dovolili običajni prispevki in na klade.

Brno, 2. novembra. Moravski deželni zbor je dovolil 600 000 K za podpiranje vsled elementarnih negrod prizadetega prebivalstva pod pogojem, da dovoli tudi država vsaj tolik znesek.

O političnem položaju.

Praga, 3. oktobra. Posl. grof Sternberg je imel včeraj v Kra-

kancu Tomaža Akvinskega. Tomaž je prišel do te časti samo in edino zaradi tega, ker je priznal papeževu univerzalno oblast. Tomaž je učil, da je papež božji pooblaščenec in kot tak gospodar vsega sveta; papežu so podložni vsi kralji, vsi narodi in vse države.

Tomaž Akvinski je živel od leta 1225 - 1274. V Rimu so se zanj preklicano malo menili. Vsi odličnejši bogoslovci so morali iskati kruba izven Rima. In ni čuda. Med 258 papeži je bilo kakih 170 juristov, bogoslovcev pa prav malo in so v Rimu sploh bogoslovje vedno prezirali, ker jim je vera služila samo za posvetne namene. Sedaj, ko so papeži izgubili svojo posvetno državo, je Leon XIII. iskal cerkvenega učitelja, čigar nauki bi mu dajali pravico, zahtevati obnovitev posvetne države. Rosmini je učil, da naj se papež ne vtika v posvetne zadeve. Leon XIII. je dal Rosminiju proglašiti za krivoverca in je proglašil za cerkvenega učitelja tistega Tomaža Akvinskega, ki je učil, ga je papež gospodar v vseh posvetnih zadevah.

Prav jezuitsko zvijačno je Leon XIII. s proglašenjem Tomaža Akvinskega ustvaril najprej dogmatično pod-

ljevem gradcu politični shod, na katerem je izjavil, da pomeni vstop dr. Rande v ministrstvo očiten razdor v českem narodu. »Dačim hodijo lažni odvetniki rjeve po deželi ter slikejo ministarskega predsednika kot razdaljive in škodljive českéga naroda, vstopi užeden češki patriot kot general v štab sovražnega vojskododje. Tu sta mogoči le dve stvari: ali je Randa izdal češko stvar, ali pa so se odvetniki nemirno blamirali. O tem pač morejo voliti najbolje razsoditi. Vsi moramo odložiti mandate. Narodna čast je v nevarnosti, in vsakdo, ki svojega mandata ne odloži, da se obnovi vzajemnost, je brezčasten izdajalec domovine. (Kakor znano, ne smatra grofa Sternberga v politiki nihče za resnega.)

Praga, 3. oktobra. Ako češka obstrukcija preneha je glavna skrb vlade, kako dobiti v zbornici večino za posojilo v pokritje izrednih vojaških kreditov. V ta namen mora pridobiti Čehe, ako že ne za glasovanje, pa vaj za to, da pri glasovanju ostavijo zbornico. V ta namen se baje dr. Randi izroči jutrično ministrstvo, za Nemce pa se imenuje poseben minister, ki bo imel kontrolu in pravico protesta pri imenovanju uradnikov.

Dunaj, 3. oktobra. Državni zbor otvoril dne 17. t. m. ministrski predsednik s političnim govorom, v katerem bo pozivjal poslance k pozitivnemu delu. O ministrovem govoru se otvoril seveda debata, ki bo trajala več dni.

Ogrsko-hrvaški drž. zbor.

Budapest, 3. novembra. Zbornica je nadaljevala debato o regulaciji Rab. Končem seje je utemeljeval posl. Kossuth svoj predlog, naj bi s začela akcija za konec klanja na Daljnem Vzhodu, češ, da bi taka akcija skoraj gotovo imela uspeh, ako bi izšla od avstrijskega cesarja, ki ga po celem svetu čitalo.

Ministrski predsednik grof Tisza je izjavil, da je vsa zbornica s predlagateljem istih misli. Toda posredovanje neutralne države je mogoče le tedaj, aко vojujoči stranki sami želite posredovanje.

Trgovinska pogodba z Nemčijo.

Dunaj, 3. novembra. Danes je cesar zopet sprejel v avdijenci grofa Posadowskega ter izrazil željo,

da bi se pogodba čimprej srečno dognala. Sploh je bil cesar o vseh točkah dobro poučen. — V ministrskem svetu pa je nastala razburjenost, ker se niso mogli zediniti glede posameznih točk. Grof Posadowsky se pelje v pondeljek v Budapešto, kjer se vrši istotako ministrska konferenca.

Dogodki v Macedoniji.

Carigrad, 3. novembra. Turška vlada se še vedno upira pomozitvi orožniških častnikov.

Ijevem gradcu politični shod, na katerem je izjavil, da pomeni vstop dr. Rande v ministrstvo očiten razdor v českem narodu. »Dačim hodijo lažni odvetniki rjeve po deželi ter slikejo ministarskega predsednika kot razdaljive in škodljive českéga naroda, vstopi užeden češki patriot kot general v štab sovražnega vojskododje. Tu sta mogoči le dve stvari: ali je Randa izdal češko stvar, ali pa so se odvetniki nemirno blamirali. O tem pač morejo voliti najbolje razsoditi. Vsi moramo odložiti mandate. Narodna čast je v nevarnosti, in vsakdo, ki svojega mandata ne odloži, da se obnovi vzajemnost, je brezčasten izdajalec domovine. (Kakor znano, ne smatra grofa Sternberga v politiki nihče za resnega.)

Savosko dinastijo, ki je uresničila ideal italijanskega naroda, sta Leon XIII. in Rampolla poskusila najprej uničiti s socialno revolucijo in z republikanskim gibanjem. Pričakovala sta, da se zedinjena Italija razbije na več malih državic, ki bi bile med seboj zvezane kakor so švicarski kantoni, vrhovno gospodstvo pa bi imel papež kot vladar Rima in obnovljene cerkvene države. Ker se je kmalu izkazalo, da se ta načrt ne da uresničiti, sta Leon XIII. in Rampolla napravila nov načrt: francosko republiko je postaviti v službo rimske cerkve, da z mečem uresniči papeževe pretencije.

Sestdeset tisoč Italijanov je padlo za svobodo in zedinjenje svoje domovine. Mlada Italija je morala prevzeti deset tisoč milijonov dolga, ki so jih napravili neapoljski občenjaški kralji in ničvredni papeži. Viktor Emanuel je riskiral svojo krono in je zedinjenju domovine žrtvoval neizmerno premoženje savojske rodotvorne. Najplemeni-

Carigrad, 3. novembra. Trije novi ruski orožniški častniki so že prispele v Carigrad. Ko dospejo še ostali trije, odrinjejo istočasno z avstro-ogrskimi častniki na svoja mesta, in sicer ruski v Solon, avstro-ogrski pa v Skoplje.

Vojaške reforme na Španskem.

Rim, 3. novembra. Kralj Alfons je podpisal naredbo glede popolne reorganizacije armade in mornarice. O tem se bo začelo jutri razpravljati v kongresu. V vladni predlogi se zahteva zgraditev 12 novih križark.

Bleiweisova 70letnica.

Proslava v občinskem svetu.

V proslavo svojega mnogoletnega podčupana ob njegovih 70letnici je imel občinski svet izredno sejo. Občinski svetniki so prišli v slavnostnih oblikah skoraj polnočitveno. Župan Ivan Hribar je takoj po otvoritvi seje imel sledeni nagovor:

Slavni občinski svet!

Naš jako zasluzni tovarš in podžupan praznuje jutri svoj 70 god. Država in korporacije, v katerih je sodeloval, pripravljajo mu v znamenje priznanja in zahvale slavnostno počesno.

In takega počesnega tovarša podžupana v polni meri zaslzuje. Saj je njegov izvajanje, odkar je kot doktor vsega zdravilstva prišel z veseljščino, dolg delavnik, poln truda in naporov.

Ako se pa drugi pripravljajo za proslavo dr. Karola vitez Bleiweisove 70letnice, povoda ima temveč občinski svet ljubljanski; saj mu pripada slavljenec skoraj že 30 let. Bil je namesto pri dopolnilnih volitvah leta 1875 poslan vanj od volilcev tretjega volilnega razreda.

Gospoda moja! 30letno sodelovanje pri občinski upravi je tako redka priča, da se ne ponavlja mnogokrat. Večinoma omaga vsakdo prej podtežo odgovornosti in mnogokrat tudi — nevhaleznosti polne častne službe. Temveč priznanje zaslužuje torej oni, ki je vztrajal; zlasti, ako je pri tem razvijal taku znsmenito in vsestransko delavnost, kakor naš gospod slavljenec.

Tako po svojem vstopu v občinski svet je bil dr. Karol Bleiweis izvoljen v policijski odsek, kateremu je sodeloval, pripravljajo mu v znamenje priznanje zahvale in izredno prizadevanje za izboljšanje zdravstvenih razmer v Ljubljani in je marsikaka vzorna prava in uredba zahvaliti njegovim iniciativam.

Pa tudi ostalim partijam občinske uprave je posvečeval dr. Karol Bleiweis vitez Trstenški vso svojo pozornost. Zapisniki o sejah občinskega sveta nam svedočijo, kako intenzivno se je zanimal za vse občinske zadeve in kako živahno udeleževal razprav o važnejših predmetih. Ti zapisniki nam svedočijo tudi, kako vosten je smatrал slavljenec dolžnosti, ki mu jih je nalagal častni urad občinskega svetnika, kajti od leta 1875 sem menda občinski svet ljubljanski ni imel člana, ki bi se bil tako redno in točno udeleževal skoraj vseh njegovih sej, kakor se jih je udeleževal dr. Karol Bleiweis vitez Trstenški.

Dopoljenih je sedemdeset let, Odkar rojakom svojim si zaživel; Za bližnjika blaginjo ves razvnet. V početenem, vstrajnem delu si osivel. Življenje tvoje — domu je daritev, Mišljene tvoje — domu posvetitev.

Ko stopil ti med vrste si borilcev, Nad nami je počival tujska mrak, V število narodnih idej nasilcev Uvrstil se je moški tvoj korak. Prizidal luč si in z besedo živo Ljubezen vnemal v srčih neusajljivo.

Napredno misel zvesto si gojil, Mrčnojastvu nisi klonil glave svoje Moč pač iz vira čistega si pil, V nazorih zrel si stopal v ljute boje: Očeta slavnega je blago delo Za dedičino sice sinu sprejelo.

In kjer so se može do mož združili, Da plemeniti bi napor uspel, Med prvimi si ti bil v njih števili, Da lepiš sad je narodu zorel, Da se povsod je dvigalo življenje, Znaneč domovju zmago in vstajenje.

A sreču našemu, Ljubljani beli, povzdrigi njeni, slavi njeni dni Ljubezni tvoje žari plameneli Najprej, najbolj so, ker sreči veli: Ko naša mati bo ponosno stala, Navalom tujim bo nestra skala. Ti gledal si jo, ko je tuji znak, Slovensko ji zastiral nje lice; Ti videl si, kako je bežal mrak Kako je govorila za pravice Slovenov, in kako možem so k hvali Trobojni žarki z Grada zavhrali.

Enako je bilo delovanje slavljenega v mnogoštelnih odsekih in anketah, v katerih je njegova s tehnimi razlogi podprtta beseda bila navadno odločilna. Zlasti koristno je sodeloval v magistratem odseku, katerega član je od leta 1884, tedaj več ko 20 let.

Tovarš dr. vitez Bleiweis odlikuje se pa tudi po svojem gorečem rodoljubju, trdi odločnosti, vzorni slobodomisljenosti in dosledni naprednosti. Nikdar, kadar je bilo to potreba, ni opustil prilike, da bi ne bil v občinskem svetu povzdignil svojega glasu za pravice slovenskega naroda in za slovenski značaj bele Ljubljane. Tako dne 21. maja leta 1875, tedaj kmalu po prvi njegovovi izvolitvi v občinskem svetu, je z mladostno gorenjnostjo sijajno pobijal v občinskem svetu dr. Adolfa Schaffera predlog, da bi se mestna občina ljubljanska izrekla proti temu, da se predloži v Naučniju sankcijo nujni sklep deželnega zboru glede slovenskega pouka na ljubljanski realki. Načela, katera je takrat razvijal, so mu bila vodilna tudi v kasnejšem njegovem javnem delovanju, zlasti v deželnem zboru, kateremu je pripadal dve zakonodavni doli.

Občinski svet je počastil dr. Karola Bleiweisa vitez Trstenškega leta 1894 v priznanje njegovega uspešnega sodelovanja s tem, da ga je izvolil za podčupana. Nad 10 leta vidite, gospoda moja, pri vsaki seji na tem mestu kot sijajen vzgled vestnega pojmovanja prevzetih dolžnosti.

In danes, ko se pripravlja, da v krogu ceteče svoje rodbine proslavi telesno in duševno čil reček praznik 70tega godovanja, smo se zbrali tudi mi, da mu izkažemo svoje spoštovanje, svoje prijateljstvo in svojo ljubezen. Kako pa naj mu to dokažemo drugače, kot da njemu, odiščemu mesečanu, ki se za prospeh in korist svojih semečanov trudi sedaj skoro že 30 let, podelimo najvišje odlikovanje, katero podeliti je v naši moč! Predlagam Vam zatorej, da se gospod podčupan dr. Karol Bleiweis vitez Trstenš

Ti videl si, kako je tajna sila
Zrahjala temelj ji, rodila — noč,
Takrat ni tvoja roka omahnila
Ti z brat si ji hitel na pomoč,
Da sila tudi ta je ni končala,
Da je iz razvalin — nevesta stala.

Srce je polno tvoje zdaj veselja,
Ko vidiš njen razvoj in čutiš rast,
In tvoje duše vsaka vrata želja
Gori za njevo moč in njen čast
Da vsem Slovencem sveto bo ognjišče
navdušenja, ponosa — iztočišče.

Zivljenje tvoje bratom posvečeno,
Rodilo polno lepih je sadov
Kar je iz tebe dobrega rojeno,
Uživa naj svoj večni blagoslov!
A mi, ki tebe smo častiti se zbrali
Glasniki bomo vedno tvoji hvali.

Naučenega, burnega ploskanja
kar ni hoteli biti konca Moški zbor
„Glasbene Matice“ je nato pod vodstvom g. M. Hubada dovršeno lepo zapel dr. G. Ivapečev „Savsko“ in Nedvedovo „Pod oknom“. Operna pevka gospa M. Skalova, ki jo je spremjal na klavirju g. Zinner, je žela za arijo iz Donizettijeve operе „Lucia“ viharno pohvalo in priznanje. Vihar navdušenja se je šele polegel, ko se je dvignil g. župan Ivan Hribar in jel govoriti.

Vsačko, ki je vstopil danes v to dvorano, je reklo govornik, je pač nehotiče čutil, da se tu slavi redka slavnost, zakaj malokdaj se zbore toliko odličnega občinstva in toliko zastopnikov narodnih društev, kakor danes. In res, slavnost, ki se danes slavi, je nekaj izrednega, zakaj danes praznuje svojo 70letnico mož, ki si je za belo Ljubljano in za slov. narod stekel nevenljivih zaslug in ki je dal iniciativno, da se je zgradil „Narodni dom“, ki je sedaj središče narodnega življenja. Dr. Bleiweis je od časa, ko se je našel v Ljubljani, neprestano delaven na narodnem in dravstv. polju, največji del svojih moči pa je posvetil blagru in napredku Ljubljane. Slavljeneč je bil v obč. svetu že od leta 1875., ko so še v njem gospodarili Nemci. V teh težavnih časih je bil dr. Bleiweis eden izmed onih redkih mož, ki so vedno in vedno dvigali svoj glas in zahtevali pravice za slovenski jezik. On je spoznal, da si Ljubljana sama, ako postane slovenska, lahko pribori večjo veljavo in važnost, kakor druga po velikosti ji enaka mesta, in je to v obč. svetu tudi napram Nemcem opetovan naglašal. Ko je občina prešla v slovenske roke, so se mu v občinskem svetu izročili najvažnejši referati, kar je dokaz, da je užival vsestransko zaupanje, in temu se ni čuditi, saj je dr. Bleiweis stal vedno na stališču, da se Ljubljana mora modernizirati. Nenaprečljive so njegove zasluge na zdravstvenem polju. Kar se je v tem oziru v Ljubljani storilo, se je večina zgodilo na njegovo iniciativno.

Trideset let je že slavljeneč obč. svetnik in ako primerja sedanjo Ljubljano z nekdanjo, mora priznati, da je nenavadno napredovala. To pa je deloma tudi njegova zasluga. In v priznanje teh njegovih zaslug ga je tudi obč. svet ob njegovi 70letnici imenoval za častnega meščana. Končaje svoj govor je gospod župan pozval navzoče, da se naj žnjim zdržujem v klic: „Živel naš novi častni meščan!“ Zagromeli so odruševljeni življoklici, godba pa je zaigrala tuš.

V imenu „Društva kranjskih zdravnikov“ je govoril mestni fizik gospod dr. Kopriča, ki je risal slavljeneč lasti kot zdravnika in navajal njegove zasluge na zdravstvenem polju.

(Konec prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. novembra.

Goriški deželni zbor.

V „Soči“ čitamo: Naš deželni zbor gre h koncu. Na dnevnih redih pa imajo priti ravno v teh zadnjih dneh na najvažnejše stvari, kakor so: zakon glede ureditve učiteljskih plač, občinskih redov, podpora kmetijskemu društvu, deželnemu kmetijskemu uradu, pravilnik za deželno kmetijsko skolo, proračun in dr. To vse so točke, ki so že na sebi velikanske važnosti. Važne pa so še posebno zato, ker razprava o istih pokaže, koliko je vredna naša deželnozborna delegacija.

podpora kmetijskemu društvu in deželnemu kmetijskemu uradu in pravilnik za deželno kmetijsko skolo so točke, katerih slovenski poslanci podobeno ceno ne smejijo dopustiti. Pri teh točkah morajo biti slovenski poslanci pripravljeni tudi za najkrajnejši korak. In mogoče je, ako odo Italijani stvar predaleč tirali, in ko bodo slovenski poslanci edini in lastnici, kakor se tiče, da se ob teh točkah razbije delovanje deželnega urada. Tako vsaj si mi predstavljamo

položaj. Kaj pa se zgodi, ne moremo reči. Ako je Italijanom res kaj na izboljšanju plač učiteljev, pač to točko postavijo na varno mesto, tako da pride gotovo v razpravo in se tudi sklene dotedeni zakon, pa tako, da bo prav!!; kajti le ob njih je odvisno, ali se ta zakon sklene tako, da bo prav, ali ne. Pokaže se pač, kaj se jim zdi važnejše, ali njih sleparsko kmetijsko društvo ali učiteljsko vprašanje. Ta točka je v glavnem popolnoma odvisna od zastopnika učiteljstva na laški strani. Bolj nas vznemirjajo ravno ona tri vprašanja, o katerih smo rekli, da je mogoče, da se ob njih razbije delovanje deželnega zabora. Če bi imeli na slovenski strani sposobno desetorico, od koje bi se nikdo ne bal za razne kronice, in od koje nikdo ne bi klanjal svojega tilnika pred vsemogovenim laškim bogom Pajerjem, gledali bi docela mirno nasproti koncu zasedanja deželnega zabora. Kakor pa nas je že nešte tokrat učila skušnja v sedanji dobri klerikalnega režima, in kakor so nas učila posebno razna glasovanja pri zadnji seji, nimamo pričakovati najboljšega. Čimdalje opazujemo te katoliške junake, kakor so Lapanja, Grča, Berbuč, Bolko, Gregorčič, tem temnejše slutnje nas obhajajo, da bode trpela slovenska čast tudi pri tem zasedanju le še več s tem, da na ljubo raznium kronicam in na ljubo zvezci z Lahij unikljo svoj tilnik pred Pajerjem in mu bodo pomagali iz raznih zagat, v katere je zašel. Z veliko napetostjo pričakujemo dogodke, ki se imajo vršiti ob koncu deželnozbornskega zasedanja. Mi smo storili v polni meri svojo dolžnost, da smo opozarjali pravočasno na vse spletarje Pajerja in Huguesa. Videli bomo, koliko so izdali naši opomini. Povemo pa že danes, da ne bomo prav nič presenečeni, ako se najdejo med klerikalci ljudje, ki prekrizajo vse račune onim, katerim je res kaj ležeče na koristih slovenskega dela dežele. Takih činov smo se že privadili. Ob volitvah je vse farštro grozilo našim kmetom, da pojdejo na duo pekla, ako ne volijo klerikalnih kandidatov. Danes pa klerikalni poslanci delajo tako laškemu liberalcu Pajerju in mu pomagajo, da zlorablja na nezakonit način svojo moč proti Slovencem. Ob koncu tega zasedanja pa se pokaže, ali niso svetele kronice in katoliško prepričanje privede naših klerikalnih poslancev že tako daleč, da so se popolnoma prodali Lahom. Slovenski volilci, pozor!

Čast je kraljevsko v Postojni dež. Slovencev vrhniškemu županu gosp. Gabrijelu Jelovšku in zato se vloži tožba proti dr. Žitniku. Naši dobi častivredni dr. Žitnik priliko spoznati, da se pri nas ne sme ni komur krasti čast in dobro ime.

Za častne občane je imenoval občinski odbor v Postojni dež. predsednika barona Heinra, davorača svetnika Markusa, dež. odbornika Fr. Povšeta in odvetnika dr. Treota.

Dr. Bleiweisova 70letnica. Danes opoldne se je podala deputacija narodnih društev in korporacij pod vodstvom gospoda ravnatelja Senekoviča kot namestnika odsotnega gospoda župana na stanovanje gospoda podčuvara dr. vitezka Karola Bleiweisa-Trstenškega, da mu izroči častno darilo. V deputaciji so bili zastopani obč. svet z mestnim magistratom in mestno branilnico, „Narodna čitalnica“, „Sokol“, „Dram. društvo“, „Glasbena Matica“, „Družba sv. Cirila in Metoda“, „Trgovinska in obrtna zbornica“, „Narodni dom“, „Društvo zdravnikov“ in „Klub narodnonaprednih poslancev“. Gospod jubilar je deputacijo jako ljubezno sprejel in se za darilo vidno gnjen zahteval.

K „Zvezki slovenskih pevskih društev“ je pristopil kot 30. društvo „Pevski klub akademičkega društva Slovenskega na Dunaju“.

V pokoj je šel profesor na zagrebški realni gimnaziji Josip Starča.

Umrla je v Gorici gospa baronica Winkler, soproga bivšega krajuškega dež. predsednika barona Winklerja. Ljubljansko prebivalstvo ima še sedaj umrlo gospo baronico Winklerjevo v najprijetnejšem spominu.

Pri pešpolku št. 17 se z rekrutami in tudi z vojsko našelno dosti slabše ravna, kakor pri drugih polkih. Posebno se odlikuje nekaj podčestnikov. Slišali smo že večkrat pritožbe v tem osiru, a kranjski fanti so tako potrešljivi, da prenašajo tudi stvari,

zaradi katerih bi drugod nastal največji vihar. Na Češkem na primer ne pozajmo v takih stvareh prav nobene člane in pride vsaka malenkost v liste. Tudi pri nas se morajo razmere izboljšati. Včeraj, dne 3. t. m. je na primer neki korporal pešpolka št. 17. nekega novince tako udaril, da se je fant kar zgrudil na tla in še vstati ni takoj mogel.

Z Rakoka se nam piše: Zakaj so sedaj na kolodvoru čakalnice III in II razreda zatvorenje? Kam naj se obrne potujoče občinstvo? Čakalnice so vendar za občinstvo!

„Ilirsaki Sokol“ v Ilirske Bistrici. Dne 30. oktobra se je vrnil v italijanski prostorih »H telo Ilirija« v Ilirske Bistrici ustavnih shod (in ne, kakor je bilo pomembno) poročano, ustavnih občinstv za telovadno društvo „Ilirsaki Sokol“. Predsednik pripravljalnega odbora, g. R. Strnad, je pospravil navzoče, nakar so se predstavili in določili pravila. Udeležili so se shoda zastopniki vseh slojev prebivalstva iz Biestr. in okolice in počastili je shod tudi starosta postojanskega „Sokola“, g. dr. Franjo Piski, odvetnika v Postojni s svojo navzočnostjo. Društvo se je prijavilo že sedaj presejanje število članov, tako da je obstanek najmlajšega „Sokola“ za gotovljeno posebno povabilno je omeniti mnogobrojno udeležbo delavskoga sloja, ker so ti s tem pokazali, da vedeni omeni pomen takega društva. Zaleti je, da pristopi k društvu dim največ članov, da tako tudi v gmotnem oziru opomorejo društvo na noge, ker se bo imelo zlasti v začetku bojevati društvo z velikimi težkočudami zaradi nabave telovadnega orodja in pravne primerne telovadnico.

Poskušen samomor. V mornarični vojašnicni v Pulju si je počastil 23 etni podčestnik Ladislav Momlek, doma iz Ljubljane, kroglo v pris ter se nevarno ranil. Ježilo ga je, da bi bil moral 51 dni zaporedoma ostati za kazen v vojašnici.

Akademično društvo „Slovenija“ na Dunaju predstavlja v četrtek dne 10. novembra svoj drugi redni občinstv zbor. Lokal: Zgorajna budjevička pivnica. Alserstrasse 59. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Gosp. L. Schwentner, knjigotržec v Ljubljani, nas je naprosil, da občinstvo oposorimo, da se je že preselil v Prešernova ulice št. 3 (poslopje Mestne hranilnice), da mu pa bo zaradi nedavnih tehnih zaprek mogoče novo prodajalnico odpreti še v ponedeljek, dne 7. t. m.

Zivljenje rešil. Včeraj popoldne je Anton Petrič, potnik lovil ribe v Vevčah pri papirnici. Opazil je odaleč, da je v vodi neka oseba. Tekel je takoj nasproti in skočil v vodo, katera je ravno tam zelo globoka. Priplaval je do že se potapljalnega in ga začel vleči proti bregu a začel sam gagati. Moral je spet plavati nazaj na suho. Dobil pa je spet pogum, šel v vodo in res privlekel vtopljenca v plitvo vodo. Ljudje ki so videli, so prihiteli obema na pomoč. Ker je bil Petrič že toliko oumemel, so potem oni izvleklki na suho in ga po preteklu ene ure vendar z raznimi pripomočki spravili k zavednosti. Rešenje imenom zasebnik Gostinčar stanujec v Ljubljani. Kako je prišel v vodo, jedo sedaj še neznamo.

Mitnine ni hotel placati. Na dolensko mitnico je včeraj pripeljal Franc Kramar, posestnik iz Ig, voz stavbnega lesa s tremi konji, a je hotel plačati samo za dva. Ko ga je mitniški paznik opozoril, da mora plačati tudi za tretjega, katerega je poprej izpeljal in dal v blev je postal Kramar surov in začel paznika Josipa Abčana in preglednika Škerjanca psovati z goljufi in požaruhi. Konec izgreda je nadobil še na mesto poklicani policijski stražnik, katerega je Kramar tudi začel psovati. Stražnik je odvedel Kramarja na policijo.

Krvotok je dobil danes zjutraj v Zvezdici delavka Marija Podržajevs. Zgrudila se je nezavestna na tla. Prepeljali so jo z rešilnim vozom v dežno bolnišnico.

Konj se je poškodoval. Včeraj popoldne se je peljala po Ščembergovi ulicah Frančiška Peršin, posestnika z Ježice, z dvema konji. Sred ulice je enemu konju izpodletelo tako, da je padel. Drugi konj se je spašil in je padlega za seboj vlekel, vendar desar se je poškodoval. Druga nesreča se ni pripetila.

Majhen črn psiček se je zatekel k neki stranki na Pruhah št. 6. Lastnik naj se oglasi tam ali na policiji.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 24 Slovencev, načaj pa je prišlo 16 Slovencev in 12 Hrvatov. — 70 Macedoncev se je odpeljalo iz Hrušice. — V Hrušico se je odpeljalo 45 Macedoncev.

Izgubljene in najdene reči. Poročnik Julij baron Berg je izgubil riavo kožnato šatulico za smodke. Na krovu je zlata glava s tremi dragocenimi kamni. Šatula je

vredna 50 K. — Albert Bitenc je našel v Škofjih ulicah denarnico z malo sredstvom.

Ljubljanska društvena godba priredi danes zvečer v restavracijskih prostorih hotela »Lloyd« društveni koncert za člane. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstop za člane prost, nečlani plačajo 40 vin.

— Jutri zvečer priredi »Društvena godba« koncert v »Narodni kavarni«, Gospodke ulice. Začetek ob 9. uri. Vstop prost.

V hotelu „Hirija“ je jutri dne 5. t. m. vojaški koncert. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopna 40 vin.

Hrvatske novice. Vilev v Ivanu. Ker je župnik Šašel pripeljal volilcem, da je Starčevčane, je Zatluka odstopil od kandidature ter je bil Šašel izvoljen s 88 glasovi včine.

Telefonska in brzozavarna poročila.

Inomost 4. novembra. Danes ponoči so se tu primerili velikanski izgredi. Ob 11. uri zvečer je večja družba Italijanov zapustila hotel „Pri belem križu“. Na cesti je velika tolpa Nemcev te Italijane napadla in grozivo preteplala. Italijani so bili v hotel nazaj. Več tisoč Nemcev je sedaj napadlo hotel, v katerem je bilo 120 Italijanov. Nemci so hotel oblegali in ga skušali s silo zavzeti. Položaj je bil za Italijane obopen. V trenotku največje nevarnosti so Italijani začeli streljati z revolverjev. Ustrelili so 200krat. Ranjenih je bilo šest oseb, en medicin, en železni uradnik, en filozof, en namestniški uradnik, en jurist in en stražnik. Ena oseba je bila zadeta v srce in je na mestu umrla. Razburjenost je vsled tega silno narašla. Župan je Nemcem objabil, da pusti aretovati vse v hotelu navzočne Italijane. Policia je Italijane v manjših oddelkih odgnala v zapor. Zbral se je med tem na tisoču ljudi, ki so začeli po mestu loviti in pobijati Italijane. Čulo se je že večkrat streljanje. Mnogo Italijanov je bilo ranjenih. Ves inomej je bil pokonci. Ob polu 2. ponoči je prišlo onemogli in nezanesljivi policiji na pomoč vojaštvo, ki je Nemce razgnalo in napravilo mir.

Inomost 4. novembra. Razburjenost je trajala vso noč in na raznih krajeh so bile kravne bitke med Italijani in med Nemci. Italijani so se oborožili, ker so Nemci vse zadnje dni grozili z izgredi in napadi za dan otvoritve italijanske fakultete. Dopolne je bila vse policija na nogah, zato se tedaj ni ničesar drugega zgodilo, kakor da so bili razni Italijani na cesti insultirani samo ker so med seboj italijanski govorili. Neko italijansko domo so nemški visokosolci bombardirali s konjskimi odpadki.

Inomost 4. novembra. Ko se je izkazalo, da policija ni v stanu ukrotiti nemških izgrednikov, je prišlo vojaštvo. Nemci so »Kaiserjägerje« insultirali in med tem metalni pripravljeni kamenje v hotel »Pri belem križu« in »Pri roži«. Zdaj je vojaštvo dobitilo povelje, da prežene nemške razgrajače z bajonetom. Na nekem križpotu je nastala silna gneča in tu so vojakri ranili več razgrajačev. Slikarja Pezzeyja je vojak zabodel v hrbot in ga je zadel v srce, da je Pezzey na mestu umrl. Uradno je konstatirano, da je bilo ranjenih pri teh izgredih vsega skupaj devet Nemcev in deset Italijanov.

Inomost 4. novembra. Brzozavarna poročila o nocojsnih izg

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 3. novembra 1904.

Naložbeni papirji.

	Denač	Blago
4% majeva renta	100/05	100/25
4% srebrna renta	99/90	100/10
4% avstr. kronska renta	100/—	100/20
4% " zlata	119/80	120/—
4% ogrska kronska "	98/10	98/30
4% " zlata	119/—	119/20
4% posojilo dežele Kranjske	99/50	101/—
4% " Zadar	100/—	100/—
4% " bos.-herc. žel. pos. 1902	100/25	101/25
4% češka dež. banka k. o.	99/60	100/—
4% " ž. o.	99/60	100/—
4% " zast. pisma gal. d. hip. b.	101/40	102/40
4% " pešt. kom. k. o.	107/10	108/10
4% " pr. ogrska cen.	100/50	101/20
4% " dež. hr.	100/50	101/20
4% " z. piš. ogr. hip. ban.	100/—	101/—
4% " obl. ogr. lokalnih železnic d. dr.	100/—	101/—
4% " obl. češke ind. banke	100/75	101/75
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98/50	—
4% prior. dol. žel.	99/—	—
3% " juž. žel. kup. 1/1/	307/35	309/35
4% " avst. pos. za žel. p. o.	100/75	101/75

Srečke.

Srečke od l. 1860/	185/—	187/—
" 1864	267/—	271/—
" tizake	162/—	164/50
" zem. kred. I. emisije	306/—	316/—
" II.	297/—	308/—
" ogr. hip. banke	271/—	277/50
" srbske & frs. 100/—	94/—	98/—
" turške	131/25	132/25
Basilika srečke	20/75	21/75
Kreditne	480/—	490/—
Inomoške	78/—	83/60
Krakovske	86/—	91/—
Ljubljanske	68/—	72/—
Avt. rud. križa	53/75	55/75
Ogr.	28/80	29/80
Rudolfove	65/—	70/—
Salcburške	77/—	81/—
Dunajske kom.	522/—	532/—
Dolnica	—	—
Južne železnice	89/25	90/25
Državne železnice	65/7	65/8
Avt.-ogrsko bančno delnice	1635/—	1645/—
Avt. kreditne banke	671/—	672/—
Ogrske	790/—	791/—
Zivnostenske	249/25	250/25
Premogokov v Mosti (Brux)	660/—	664/—
Alpiniske motan	485/75	486/75
Praške žel. indr. dr.	2437/—	2447/—
Rims-Murányi	516/50	518/50
Trbovljanske prem. družbe	309/—	312/—
Avt. orožne tovr. družbe	528/—	531/—
Češke sladkorne družbe	178/—	180/—
Valute.	—	—
C. kr. cekin	11/86	11/40
Državne železnice	19/06	19/09
Avt.-ogrsko bančno delnice	23/49	23/57
Sovereigns	23/92	24/—
Marke	117/62	117/82
Laški bankovci	95/25	95/45
Rublji	253/50	254/50
Dolarji	4/84	5/—

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 4. novembra 1904.

Termin.

Nespremenjeno.

Meteorologično poročilo.

Vsišina nad morjem 306/2. Srednji zračni tlak 736/0 mm.

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo
3. 9. zv.	741/8	3/7	sl. svzvod	oblačno	
4. 7. zj.	740/0	0/0	sl. zahod	pol. oblač.	
" 2 pop.	738/1	11/4	sl. vzvzv	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura: 5°4 normale: 66°. — Padavina 0/0 mm.

Potnik

se išče za skupno potovanje z lastnim vozom proti malemu plačilu. 3187—1 Dopisi na „Potnik“ poste restante Postojna.



Tužnim srečem naznana mo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prebrkito vest, da je naša preljudljena hčerka, sestra in svakinja, gospica

3207

Irma Zdešar

včeraj ob pol 9. uri zvečer po dolgi mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v starosti 26 let, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predlagane ranjce se vrši jutri, v soboto, dne 5. novembra t. l. ob 2. uri popoldne iz deželne bolnice k Sv. Krištofu.

Sv. maše posmrtnice se bodo brali v frančiškanski cerkvi.

Budi ji blag spomin!

V Ljubljani, 4. novem. 1904.

Fran in Marija Zdešar, starši. — Pavla omož. Kolman, Franica, Lea Julka in Pepca Zdešar, sestre. — Franci in Milan Zdešar, brata. — Albert Kolman, svak.

Mesto posebnega obvestila.

Lepo stanovanje,

obstoječe iz 5 sob, predsobe in z vsemi pritiklinami v I. nadstropju se odda takoj ali s 1. februarjem 1905.

Več se izve na 3183 2 Sv. Petra nasipu 49 (pritlije).

Dobro idoča gostilna
se takoj odda na račun kavejce zmožni osebi.
Vprašanja na goessko zalogu piva v Ljubljani. 3206—1

Stanovanje

s 3 sobami in pritiklinami, v II. nadstropju na dvorišču, na Starem trgu št. 3, se odda takoj ali pa s 1. februarjem 1905.

Natančneje v trgovini z manufakturnim blagom v isti hiši.

Grenčica „Florian“ in likér „Florian“
načinljiva kapljica za želodec.
čisto in oprano, toranj brez duha, se dobri od 35 kr. naprej za 1/4 kg pri C. J. HAMANN na Mestnem trgu št. 8.

Posteljno perje in puh 2977 4
(na drobno in na debelo) —

čisto in oprano, toranj brez duha, se dobri od 35 kr. naprej za 1/4 kg pri C. J. HAMANN na Mestnem trgu št. 8.

Izjava.

Podpisani izjavljjam, da nisem plačil za dolgove, katere bi moj sin

3155—1

Karol Kavčič,
napravljen na katerikoli način.

Medvode, 4. novembra 1904.

Jernej Kavčič
posestnik v Medvodeh št. 7.

Skladiščnik,
kateri je že služil v tej lastnosti pri kakem podjetju za zgradbo železnice, in mora biti več strokovnjak, se sprejme v dobro plačano službo. 3177—2

Ponudbe na tvrdko:

Kupka, Orglmeister & F. Supančič, Opčina.

V „Katoliškem domu“ na Turjaškem trgu se odda s 1. februarjem stanovanje

s tremi sobami itd. v II. nadstropju.

Istotam se odda takoj ali pa s 1. februarjem tudi

stanovanje
z 2 sobama itd. v III. nadstropju.

Vpraša se v pisarni F. Supančič, Rimski cesta št. 20. 3191—1

Cudovita novost!

325 komadov za 2 gld.

Krasna ura z lepo verižico, točno idoča, za katero se daje dveletna garancija; zelo lepa laterna magica s 25 krasnimi podobami, zelo zabavno; 1 zelo elegantna broza najnovješje oblike, 1 lepa krovatna igla s simili brillantom, 1 krasen koljek iz orient. biserov, s patent. zaklepom, najmodernejši nakit za dame, 1 fin usnjeni mošnječek, jako elegantni nastavki za smotke z jantarjem 1 garnitura ff. double-zlatih manšetnih in srajčnih gumbov s patent. zaklepom, 1 ff. niklest žepni nožek, 1 ff. toaletno zrcalo, beli steklo v etuiju, 20 predmetov za dopisovanje in 80 raznih komadov, vse, kar se potrebuje v hiši, zastonj. Krasnih 325 komadov z uro, ki je sama tega denarja vredna, pošilja proti poštnemu povzetju za 2 gld. razšiljalnica.

S. Kohane, Krakov
št. 223.

Ako ne ugaja, se denar vrne. 3190

Mnogo priznanih pisev.

Zahtevajte samo pravi



Indra Tea

najfinješi in najboljši čaj na svetu.

Najfinješi zajutrek, izvrstna južna. 2293—25
Najboljše sredstvo proti prehladi. Osobito priporočljiv za pokvarjen želodec. Pospešuje prehavo ter branji želodec bolezni.

Dobiva se v drogerijah in boljših trgovinah s špecjalističnim delikatesnim blagom.

Naraven le v originalnih zavojih s stalno ceno.

Na veliko pošiljanja

Indra Tea Import Company Trst 3.

Hotel ILIRIJA.
V petek, 4. novembra
velika pojedina klobas jetnih, krvavih in pečenih lastnega izdelka. 3193
V soboto, 5. novembra
VOJAŠKI KONCERT
Začetek ob osmih.
Stevi-n